

Bükkös III. (HT-165 lh., KÖH 74689): Augusztus 12–24. között a nyomvonal 182+550 és 182+800 km-szelvényei között 1278 m²-nyi nyesett területből régészetileg pozitív 837 m² volt. A lelőhely Szalánta Németi nevű településrészéhez közel, egy patak völgy fölötti meredek domb tetején található. A régészeti objektumok nagy része a dombtetőn sűrűsödött, közülük említésre méltó két nagyobb gödörkomplexum, amelyekben jelentős mennyiségű leletanyag volt. A kerámiaanyag alapján a település a neolit–rézkor átmeneti időszakra, ill. ez utánra datálható, ami a lengyeli kultúra III. fázisának felel meg.

Munkatársak: Vadas Livia, Fenyvesi Anita, Németh Réka régésztechnikusok.

LIGNER JÁCINT

461. Szalánta, Kodgrusice

(Baranya megye) Ő

2010. július–augusztusban elvégeztük a Horvát Tranzit gázvezeték-fektetés által érintett régészeti lelőhelyeken a földmunkák régészeti megfigyelését.

Kodgrusice (HT-159 lh., KÖH 74675): Július 24. és augusztus 10. között a nyomvonal 180+150 és 180+300 km-szelvényei között dolgoztunk. A lelőhely Szalánta külterületén, egy mélyebb patak völgy fölötti, É–D irányú fennsíkon található, a fennsík az 58. sz. főúttal párhuzamosan fut. A gázvezeték nyomvonalában 814 m²-nyi nyesett területből 333 m² volt régészetileg érintett. A lelőhelyen 11 régészeti objektumot tártunk fel.

Kodgrusice II. (HT-160 lh., KÖH 74679): Július 26. és augusztus 10. között a nyomvonal 180+430 és 180+565 km-szelvényei között dolgoztunk. A gázvezeték nyomvonalában 765 m²-nyi nyesett területből régészetileg érintett 281 m² volt. A lelőhelyen 6 régészeti objektumot tártunk fel.

Kodgrusice III. (HT-161 lh., KÖH 74681): Július 29. és augusztus 11. között a nyomvonal 180+850 és 180+925 km-szelvényei között dolgoztunk. A gázvezeték nyomvonalában 360 m²-nyi nyesett területből régészetileg pozitív 270 m² volt. A lelőhelyen 8 régészeti objektumot tártunk fel.

Mindhárom lelőhelyre érvényes, hogy az objektumokból előkerült jellegtelen, rossz minőségű őskori durva kerámia alapján pontosabb kormeghatározás egyelőre nem lehetséges. Előfordulhat, hogy a lelőhelyek valójában egyetlen nagyobb, kevésbé intenzív, de nagy kiterjedésű őskori település részei.

Munkatársak: Vadas Livia, Fenyvesi Anita.

LIGNER JÁCINT

462. Szank, Haladás Tsz

(KÖH 35661)

(Bács-Kiskun megye) Á

A Magyar–Horvát gázvezeték építéséhez kapcsolódó előzetes terepbejárás során azonosított HT-14 jelű

lelőhely Szank község belterületétől É-i irányban található, egy lapályos, szántóként hasznosított területen, a földgázvezeték 33+300–33+500 km-szelvényei között.

2010. február 24. és március 3. között végeztük el a gázvezeték nyomvonala által érintett szakasz megelőző feltárását, 1009 m²-en, 5 m szélességben és 200 m hosszan. A feltárás a lelőhely K-i szélét érintette; É-i és D-i határait a kutatás során sikerült meghatározni, Ny-i irányban a nyomvonalától mintegy 150 m távolsáig folytatódik. Az ásatás során egy szórt telep részletét tártuk: több sekély gödört és néhány K–Ny irányú árkot. Az objektumokból nem került elő lelet, de a humuszolás során előkerült szórvány kerámia alapján az Árpád-kor időszakára datálhatjuk.

Munkatársak: Kulcsár Zoltán, Kulcsár Zoltánné, Frank Tamás technikusok.

HARGITAI ANDRÁS

463. Szank, Haladás Tsz II.

(KÖH 72667)

(Bács-Kiskun megye) Á

A HT-113 jelű lelőhely a Magyar–Horvát gázvezeték építése során került elő. A géppel végzett árokásás közben egy Árpád-kori település nyomvonalba eső része semmisült meg. Ezt észlelve a munkálatokat azonnal leállították. A terület É-i felében ekkorra már jelentősen, 70–80 cm mélyen túlszedték a mindössze 30–35 cm vastag humuszrétegben lévő Árpád-kori szintet. A helyzetet bonyolította, hogy a területen futóhomokkal elfedett talajréteg található. A szakfelügyelet során a rongálódott felületen jelentősebb számú Árpád-kori edénytöredék és emberi csontok kerültek elő.

2010. március 1–17. között végeztük el a megelőző feltárást. A lelőhely Szank belterületéről É-ra, a Jászszentlászló felé vezető műúttól közvetlenül K-re, az ún. Szemerédi-keresztnél, egy kissé kiemelkedő dombháton található. A terület felszíne lankás dombokkal tagolt futóhomok. A lelőhely É-i része legelő alá, míg a D-i fele szántott részre esik. A feltárást a már kiásott árokszakaszon a 31+850–32+150 km-szelvényben, 300 m hosszú szakaszon végeztük el, 429 m²-en; 12 objektum (13 stratigráfiai egység): 1 épület, 7 gödör és 4 árok került elő. A szelvény É-i részében pár gödör megmaradt alsó része került elő, míg a D-i felében több árokszakasz látott napvilágot. Keltező leletanyagot egyikben sem tártunk.

Az ásatás legizgalmasabb, szakmailag is kiemelkedő jelensége egy félig földbe mélyített épület volt, melynek a nyomvonalba eső része a kivitelezéskor végzett gépi munkálatok során teljesen megsemmisült. Lehetőségünk volt a nyomvonalon kívül eső, épen maradt, nagyjából negyednyi házrészlet feltárására, melyben jelentős számú emberi vázrész került elő, teljesen feldőlt helyzetben. Az épület betöltése helyenként erősen kormos, hamus volt, néhol a padló is egészen vörösre égett. A csontok egy része is erősen meg volt égve. Az emberi vázmaradványok mellől tucatnyi 13. századi